Ч. 232 (731). Львів, второк дня 16. жовтня 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3). Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	4·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Отже четверта зимова кампанія!

Заява дра Кільмана дала нагоду промовити англійському президентови міністрів. Англійське становище в справі мира зясував Льойд Джордж коротко, але виразно: Англія зобовязала ся так довго бити ся, аж буде сповнене домагане Франції дотично Альзації і Льотарингії. Вез звороту тих двох країв мира не буде. Така відповідь означає рішене коаліції на четверту зимову кампанію.

Ще виразнійше висказав ся про военні цілі Англії бувший президент міністрів Асквіт. Він поминув промову ґр. Черніна мовчки, не згадав навіть про розоружене і мирові суди, а розводив ся над розбором осередних держав. Отже Німеччина мусить віддати Франції Альзацію і Льотарингію, а Австро-Угорщина відступить Сербії Босну, Герцеґовину і Банат, Румунії Семигород, Італії, розумієть ся, італійські области і т. д.

Ставити собі такі военні цілі, значить сподіватись рішаючої побіди. Тимчасом настав вже четвертий рік війни, а коаліція не тільки не зближила ся доси до тих цілий, але противно, щораз більше від них віддалюєть ся Осередні держави займають тепер більше ворожих областий, як коли небудь протягом трех літ. Під ударами німецького оружа впала обезсилена Росія, догоряє Франція; в Італії заносить ся на те саме, що в Росії; Америка з поміччю не спішить ся: одна ще Англія кровавить обильно фляндрійські поля. Та чи вона сама зробить щонебудь супроти випробованого пястука Германця?

Наші цілі можуть бути найкрасші, ідеали, до яких стремимо, найвзнеслійші, та коли нема найменшої надії їх осягнути, чи ми будемо наражувати себе і других і цілий світ на пекольні муки?

Коаліція числить мабуть на внутрішну катастрофу в осередних державах. Асквіт говорить виразно про „передержане". Та чи не обманюють ся ті „тверезі", ті „зимнокровні" англійські політики? На якунебудь „катастрофу" в карній Німеччині і ріжноплеменній австро Угорщині навіть не заносить ся, а тимчасом та внутрішна катастрофа вже віддавна підриває коріне силі коаліції. Чи не улягла тій хоробі Росія, чи не заражена вже нею Італія?

Справді, треба подивляти людську терпеливість і глупоту! Горстка могучих гіпнотизерів веде сплячий світ кірвавим шляхом до руїни, до самовбийства і нема сили стямити його, опамятати. Батьківський голос Венедикта XV. прогомонів без відгомону. Панове коаліції злегковажили собі тверезий голос голови католицької церкви. На витягнену їм осередними державами руку до згоди відповіли Джордж і Асквіт заявою дальшої війни. Завдяки тим панам ладьмо ся до четвертої зимової кампанії...

Ухвалене буджету.

Значною більшістю голосів ухвалила буджетова комісія буджетову провізорію по думці правительства на шість місяців, с. є. до кінця цвітня 1918 р. Ще недавно така сама більшість була проти буджету. Та правительство взяло ся зєднати Поляків і тим запевнити собі ухвалене „державної конечности".

Про умови, під якими Поляки рішили ся голосувати за буджетом, ми вже коротко згадували. Низше подаємо докладнійший зміст тої угоди:

До всіх міністерств будуть покликані польські шефи секції і референти, о скільки відповідні кандидати будуть до диспозиції.

Що до мови на зелізницях буде привернений стан з перед війни.

Що до політичної цензури правительство приступило вже до унормованя того питаня. Статі, що відносять ся до внутрішної політики, не будуть підпадати цензурі. Правительство подбає усунути нерівномірне виконуване цензури і сповнювані неправильности. Буде позволене також обговорюване справи австрійсько польських відносин.

Правительство признає в засаді потребу іменованя галицького намісника.

Районові команди будуть в західній Галичині звинені.

В міру, як з поза краю будуть вертати польські і українські урядники, усувати ся буде чужих урядників, те саме відносить ся до почти і зелізниці, де тільки позістане 26 німецьких осіб.

До реституції крайової автономії правительство прихилює ся.

Правительство постараєсь, щоби Галичина дістала представників в военних централях.

Що до відбудови краю постараєть ся правительство усунути трудности і приспішити роботи. Буде також спомагати відбудову заведень фабричних і промислових, поробить вкінци заходи, щоби узгляднено Галичину при розділі сирівця і инших потрібних матеріялів.

Що до реквізиций правительство постараєть ся, щоби непотрібних реквізиций занехано.

Правительство буде контролювати, чи ті порученя будуть строго виконані.

Що до военних достав правительство видасть поручене, щоби оферти з Галичини узгляднювано.

Правительство видасть докладні приказн, щоби дотично военних чинитьб залеглости виплачувано зараз. Що до военних шкід правительство признає обовязок держави уділяти поміч особам пошкодованим в часі війни і жадає на сю ціль кредиту. Остаточний вислід буле залежати від переговорів з Угорщиною.

Що до справи леґіонів правительство заявляє, що буде ділати в тім напрямі, щоби узгляднено польські домаганя що до призначеня помічного корпуса на кадри польського війська.

Ґімназії в Бялій, Чорткові, Хшанові і Орловій та учительська семинарія в Бялій будуть удержавлені.

Діставши такі приреченя на письмі, Поляки голосували за буджетовою провізорією.

Українске правительство.

ПЕТРОГРАД. (А. П.). Президент ґенерального Секретаріяту України оголошує, що будуче політичне правительство України буде творити автономічну одиницю, яка лучити ме під собою цілий український нарід.

Секретаріят буде старати ся о вислане українських представників на будучу мирову конференцію.

Похорони о. Фолиса.

У Відни.

Похорони о. Фолиса зачали ся дня 11-го с. м. (в пятницю) о годині 4-тій по полудни відправою панахиди над трумною Покійника в каплици загального шпиталю, звідки караваном перевезено тіло на північний дворець. — Панахиду відправили: оо. мітрат Жук, Патрило, посол Йосиф Чайківський та чеський посол з Морави і особистий друг Покійника о. Сев. Стоян. — Присутними були: президент Палати послів др. Гросс, міністер здоровля др. Горбачевський, та посли Висоцький, Лондзін і Ліберман від „Кола польського", голова „Чеського Союза" Станек, від чеських аґраріїв п Брадач, від чеської католицько-національної партії пп. Вальовшек і Навратіль, від Словінців пр. Демшар і Гляднік, дальше посол Райцес, мініст. радник Залозецький, ґенер. Павлюх, всі українські парляментарні посли під проводом др. Петрушевича, заступники українського стрілецтва та численна громада віденських Українців і Українок.

По панахиді виголошено над труною дві промови. — Першу від Української Парляментарної Репрезентації, голова др. Петрушевич, — другу від „Сільського Господаря" мініст. радник Залозецький.

Глибоко зворушений прощав голова Української Парляментарної Репрезентації довголітного товариша політичних трудів, підніс короткими словами Його заслуги, характерність, жертволюбивість та Його горяче серце для рідного народу, що ще в останних хвилях житя веліло Покійному інтересуватись живо політичним положенєм та знайшло свій вислів у тестаменті Покійного, списанім на кілька днів перед смертю.

Радник мініст. Залозецький прощав Покійного іменем „Сільського Господаря", котрого Покійний був щедрим добродієм і одним із основателів і провідників. — Записом своєї земельної посілости в Скнилові на фундацію української огородничо-садівничої школи сотворив собі Покійник довговічний памятник. — На труні Покійника зложено величавий вінок з чорних та білих цвітів з синими лентами та золотою написею: „Дорогому і Незабутньому Товаришеви — Ураїнська Парляментарна Репрезентація".

Щирим, неложним жалем та зі слезами в очах прощали присутні Покійника, що відїздив в останнє на рідну землю з непривітної чужини, де Він, горючи серцем для рідного народу і переживаючи живо всі його вдачі і невдачі, поклав своє здоровле і житє в силі віку.

Нехай рідна земля Мати, яку Він так пристрасно любив, прийме Його тихо в свої вічні обійми та буде Йому пером.

В Скнилові.

В неділю о 6-ій вечером прибув ваґон з тілом о. п. Фолиса на двірець в Скнилові, відки чотирма кіньми при світлі смолоскип перевезено його на возі до церкви.

На похорони бл. п. о. Иосифа Фолиса в Скнилові прибуло в понеділок велике число людей зі Львова і околиці. Було до 40 священиків з мітратом Туркевичем і офіц. Білецьким, з послів явились віцепрез. Ю. Романчук, п. Лев Левицький, о. Степан Онишкевич, др Володимир Бачинський і др Л. Цегельський, від Народного Комітету явились Ю. Січинський і о. Лопатинський. Були і відпоручники Сокола читальні і орґанізації з городецького передмістя, Міщанського Брацтва, „Сільського Господаря", крім того богато львівської інтеліґенції, укра-

їнських січових стрільців і дооколичних селян. — Рано відправив в церкві Службу Божу і панахиду о. декан Киприян Ясеницький в сослуженю о. дек. Стрільбицького і рект. Паньківського. Коротку проповідь виголосив о. Ізанецький. О ½12 ої винесли домовину з церкви. Взяли її на рамена: о. крил. Войнаровський, Чапельський, рек. Паньківський, Гірняк, обійшли тричі церкву і похід спрямував на кладовище. На домовину поклали два вінки: від „Української Парляментарної Репрезентації і від парохіян. Похід станув на цвинтарі. Поплило могуче „Со духи праведними“. І здавалось співала ту пісню вся природа, ржаві поля і золотом вкраті дерева.

Над могилою промовив перший о. Лежогубський. Говорив щиро і як все гарно. Прощав свойого товариша, одного з тих, котрі нічого не признавали понад народну справу і котрі нікого більше не любили понад свій нарід. Покійник був одним з тих, що всім серцем, всіми дрожанями душі зріс ся зі своїм народом, що мріяли його мріями, стреміли його стремлінями.

Бл. п. о. Йосиф ніколи не вередував, бо не мав на те „ні часу ні охоти“, то й відійшов він від нас так тихо і безголосно, як тихий і безголосний був його труд...

З черги говорив від УПТ. посол др. Льонґін Цеґельський прощаючи покійного і підносячи гарні черги його характеру, його тихі жертви, рівні труди ширину його політичного виднокруга, і його нестрічану і безпримірну скромність.

„З далекої непривітної чужини — говорив бесідник — вернув ти, щоб по трудах спочити у рідній-українській землі“.

Від львівского повіту прощав покійника сердечною промовою о. дек. Гірняк, — а від селянства Сенько Мота з Ліснович. Промавляв ще радник Добрянський.

Михайло Туган-Барановський укр. міністер скарбу.

Генеральним секретарем фінансів, торговлі й промислу в Генеральнім Секретаріяті став учений економіст широкої европейської слави Михайло Іванович Туган-Барановський.

Уродив ся в 1865 році. — В 1888 р. здав у харківськім університеті іспит на ступінь кандидата природничого й правничого факультету. В 1894 році одержав на московськім університеті ступінь маґістра політичної економії за дисертацію про „Промислові кризи“; в 1898 році отримав на тім самім університеті ступінь доктората за дисертацію про „Російську фабрику в минулім і теперішности“ (т. І.). Сі обидві праці вийшли другими виданями — перша в 1899 р., друга в 1900 р.

Від 1895-го року викладав на петроградськім університеті яко приватний доцент. — В 1899 році усунено його з числа приватних доцентів на приказ міністра народної просвіти. Инші його праці: „Наука про крайну корисність“ (1890), „Прудон, його жите і діяльність“ (1891), „Д. Міль, його жите та діяльність“ (1892) й инші. — В 1897 році подав ряд статий про ріжні справи в журналі „Новое Слово“, а в 1899 році в журналі „Начало“; в обох сих журналах брав живу участь в редакції.

Крім того був співробітником „Міра Божаго“, де від початку 1901 року друкована ся його робота „Нариси з історії політичної економії“. — По німецьки надрукував: „Законодавство для охорони робітників“ (у другім виданю „Handwörterbuch der Staatswissenschaften“ Конрада) „Соціяльні ділана торговельних кріз в Англії“ (Archiv für soziale Gesetzgebung und Statistik, 1898). „Студії до теорії й історії торговельних кріз в Англії“ (переробка російської книжки про кризи, виданої в 1900 р.).

Крім того Мінцес переложив на німецьку мову його книжку про фабрику й видав як додаток до „Zeitschrift für Soziale und Wirtschaftsgeschichte“ під заголовком: „Історія російської фабрики“ (Берлін, 1900).

Такі дати виймаємо з XXXIV, тому „Энциклопедическаго Словаря“, хоч вона не дають повної картини за першу половину наукової праці М. Тугана-Барановського. — Про другу половину наукової діяльности М. Тугана-Барановського не маємо на жаль ніяких даних під рукою. — Згадаємо тільки, що він є автором дуже поширеного підручника політичної економії й численних розвідок і статий на ріжні економічні теми в російських журналах і ґазетах.

Недавно ми навели його голос про теперішню силу українського руху та про світлі вигляди на будуче.

За „Новою Радою“ можемо подати таку цікаву вістку: В Лохвиці на Полтавщині прочитав проф. Туган-Барановський реферат на тему „Походжене і сенс російської революції“. — По рефераті розвинула ся широка дискусія над прочитаним. — Між иншим на запитане декого, як ставить ся Туган-Барановський до справ України, останний відповів, що сам він Українець, і що цілком приєднує ся до українських соціялістів у вимогах автономної України.

В лохвицькім повіті єсть у Туган-Барановського свій маєток, куди заїзджав на ферії. — Тут він мав нагоду близько зійти ся з українськими народними масами, пізнати їх долю і недолю, потреби та змагання. Се часте перебуване серед українського селянства уратувало Туган-Барановського для українського народу, бо велика ученість і соціялістичні погляди могли відобрати його від українства, як тисячі вже українських талантів потопили ся в російськім морі й польськім і мадярськім озерах. Глибока ученість, пізнане українського села, його обставин, потреб й змагань та ідейність, яка руководила дотеперішньою науковою діяльністю проф. Михайла Туган-Барановського, а за яку він навіть утратив доцентуру, наповняють Українців певністю, що красшого вибору на ґенерального секретаря фінансів, торговлі та промислу України й не можна було зробити.

(В. С. в. У.)

Війна.

Сніг на Красі.

ВІДЕНЬ 12. жовтня (Ткб). З воєнної пресової кватири доносять: Непригожа погода панувала вчера на фронті Сочі; в його північній части панував дощ, сніг і буря, в південній части широко.

На каринтійськім фронті лежить між боєвими лініями сніг декуди у висоті до 19 цм., теплота впала до — 18 степенів.

Боротьба о пановане у воздусі.

БЕРЛІН, 12. жовтня. „Nationalzeitung“ доносить: Паризькі військові критики зраджують певне занепокоєне і зденервоване задля великої німецької акції літаками проти коаліції на заході, яка нібито мав наступити. „Echo de Paris“ заявляє, що послідні німецькі летунчі нападп були лише відбиткою величезного пляну німецької управи армії.

Вона задумує без огляду на Америку взяти пановане у воздусі.

В конструкції летничих моторів взяла Німеччина незвичайний розмах. Клич Франції мусить також звучати: „Більше моторів“!

Франція супроти Кільмана

БАЗИЛЕЯ, 13 жовтня. „Baseler Nachrichten“ доносять з Парижа: Заяви Кільмана в державній раді гладко відтяли роздумуване над миром і прояснили положене. Часописи доносять, що та мова не є диктована тим самим духом, що відповідь папі.

БЕРЛІН, 13 жовтня (Ткб.) Мову державного секретаря Кільмана виразно і однодушно париська преса відкидає. Без ріжниці партій жадають часописи, щоби Кільманове: „Ні! Ніколи“! було поставлене проти так само енерґічної відмови Франції.

Берлін српроти Льойд Джорджа

БЕРЛІН. 13. жовтня. Часописи підчеркають при обговореню відповідий Льойд Джорджа і Аскіта на мову державного секретаря Кільмана, що з того вистарчаючо ясно, що Німеччина мусить дальше стояти в невгнутій оборонній війні, щоби знівечити анґлійські пляни завойовань.

Німці опановують риський залив.

БЕРЛІН, 13. жовтня (Вольф). У спільнім підприняттю части війська і фльоти вилізли на Езель (риський залив).

ПЕТРОГРАД, 13. жовтня. (П. Т. А.) Під охороною морських сил, що далеко перевисшали наші оборонні уряджения, зробили Німці 12 жовтня висаджене війська в заливі Таґеляхт, на північ від острови Езель і на сусіднім березі. Наші сили вилізли на сушу коло села Сарое на південний захід від острова Даґе Надбережні батерії були примушені могучим огнем ворожих великих кораблів до мовчаня. Підприняттям були прегожі густа мрака і непрозорость воздуха. Залога Езель зачала боротьбу з висадженими військами. Зроблено всі можливі зарядження, щоби висаджені війська відбити.

Капелле хоче уступити.

БЕРЛІН, 13. жовтня. „Localanzeiger“ доносить: Державний секретар державного уряду фльоти Капелле вручив свою просьбу о відпущене.

Затоплено.

БЕРЛІН, 13. жовтня (Вольф). Нові успіхи підводних лодок: 21.000 реґістрових тон брутто.

БЕРНО, 13. жовтня (Ткб.) На атлянтійськім океані і на північнім морі затоплено знов три пароплави і три вітрильники.

БЕРЛІН, 13. жовтня (Ткб). З Парижа доносять: Француський пароплав з чотира щоглами „Бянш“ напала дня 29. вересня на атлянтійськім океані німецька підводна лодка і затопила. Гранат, що вдарив в муніцію, убив капітана і більше число моряків, 15 осталих при житю вратовано.

З австрійської головної кватири.

З дня 13. жовтня 1917.

На сході і в Альбанії у наших військ нічо нового.

Над Сочею і на тирольськім фронті прийшло на многих місцях до живої боєвої діяльности. На південь від долини Пелеґріно привели наші пробоєві війська, скріплені стрільцями, полонених і боєві прилади з ворожих становищ.

Позички на озимі засіви 1917.

(Комунікат).

Галицький Воєнний Заклад Кредитовий подає до відома що як раз одержав з ц. к. Міністерії Скарбу телеґрафічне уповажнене до уділювания позичок засівових на ті части повітів Східної Галичини, які тепер зістали з під інвазії увільнені.

Замірені є засівові позички осінні 1917. і весняні 1918. а засади і услівя позичок будуть ті самі, що анальоґічні засівові кредити в літах 1915 і 1916, т. є. по К 80 — на гектар засіяний збіжжями озимими зглядно К 120 — на гектар засаджений на весну бульбою.

Основним услівєм є — як дотепер — яка скількість ґрунту лежала відлогом спричиненим воєнними подіями, т. є. лише на такий простір ґрунту можна одержати позичку який в р. 1917 лежав відлогом або був в правді засіяний, однак наслідком інвазії зістав знищений.

Нову засаду, зглядно пільгу буде становити ся постанова скрипту довжного, що довжник не буде обовязаний звертати позичку наколи би не зібрано землеплодів в р. 1918. з ґрунтів на які позичок уділено — наслідком некорисної зміни на північнім воєнім терені.

Галицький Воєнний Заклад Кредитовий приступив уже до спорядженя друків і поучень для ц. к. Староств, яким сї друки будуть безпроволочно розіслані. З усякими отже зголошенями і запитами повинні інтересовані звертати ся на разі лише до Староств, а реалізоване кредитів слідувати буде вже по перенесеню осідку Закладу до Львова т. є від листопада б. р.

Акція кредитова на весняні засіви 1918. буде окремо в своїм часі зорґанізована.

НОВИНКИ.

— З приводу смерти посла о. Фолиса одержала Укр. Парл. Репрезентація численні кондоленційні письма, між иншими від президента міністрів д-ра Зайдлера, від парляментарного „Ческого Свазу“. клюбу чеських соц.-демократів, чеського „Statopravni Klub“, німецького християнсько-соціяльного клюбу. директора парл. канцелярії гофрата Купки, німецького ґенер. конзуля у Львові v. Гайнце і т. д.

— Загальний господарський Зїзд Згідно з ухвалою Головної Ради з дня 13. серпня с. р. скликує отсим Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові, на основі § 3. бук. д) Уставу Товариства Загальний господарський Зїзд членів товариства до Львова на день 1 і 2. падолиста с. р. з слідуючим деяним порядком: 1. Отворене Зїзду: Впр. о. віцепрезидент крилошанин Тит Войнаровський. 2. Товариство „Сільський Господар“ а відбудова краю (звіт і програма): ґен. секретар Василь Струк. 3. Технічна відбудова краю з погляду інтересів селяньства: др Іван Макух. 4. Відбудова рільництва з погляду інтересів українського хліборобства: інж. аґр. Юліян Павликовський. 5. Дискусія над внесенями референтів. 6. Звіти представників філій Товариства про місцеві потреби хліборобського населеня. 7. Внесеня учасників Зїзду і запити. Учасники Зїзду зволять леґі-

тимувати ся членськими леґітимаціями Товариства, в які зволять заосмотрити ся у своїх філій, зглядно в Головній Управі Товариства у Львові, при ул. Зіморовича ч. 20. Зїзд відбуде ся в сали Музичного інститута ім. Лисенка у Львові, при ул. Шашкевича і зачне ся о годині 10. рано. На Зїзд запросить товариство представителів Міністерства рільництва, публичних робіт, Намісництва і Краєвої Централї відбудови краю. — Краєве Товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові.

— **Тенденцийні брехні про Українців**, їх положене і їх становище у парляменті розпускає від якогось часу віденська рептилька „Oesterreichische Morgenzeitung“. Перед яким тижнем пустила вона у світ „качку“, що рішаючі круги „занимають ся“ справою поділу Галичини, а рівночасно з тим, будьто переговори У. П. Р. з правительством є на добрій дорозї, до удачного результату. Ціль обох вісток була очевидна: погрозою концесій для Українців зробити Поляків податливійшими в переговорах з правительством а знов Українців баламутити, будьто справді хто небудь у Відни трудить ся їх справою. — Останньою брехнею сеї рептильки, є будьто Українці (і Словінці) „абсентувались“ з розмислом при голосованю над буджетовою провізорією в буджетовій комісії і через те положена правительства скріпилось. Що до Українців то „абсентував ся“ лише п. Петрушевич, а то тому, бо в тім самім часї мусїв бути присутним на панахиді по о. Фолисї, де іменем клюбу мав промовляти. З присутних на буджетовій комісії двох других Українців д-р Окуневський голосував **проти** провізорії, а голова Буковинців п Василько **за** нею. З сего становище У. Парл. Репрезентації чей ясне. Щож до Словінців, то всї їх члени будж. комісії виїхали на похорони дра Крека. Взагалїж результат голосованя в комісії не рішає по відношеню голосів у повній палатї, де всї клюби змобілїзують ся. Що правительство зискало в комісії абсолютну більшість **аж двох** (!! голосів 28 на 53!), се по позинаню Поляків не дивниця. — а се така мізерна більшість, що навіть належане до неї голови Буковинців в нічім не зменшає сеї мізерії. — Взагалї треба перестерігти нашу публику перед тенденційними брехнями таких рептильок як „Oesterreichische Morgenzeitung“. Зокрема укр. преса повинна заховати як найбільшу резерву в переказуваню інтриґантських видумок сеї і тим подібних рептильок. До своїх послів можна преці мати більше довіря як до продажної жидівсько-віденської „ґазети“. Депеші і express листи ідуть тепер з Відня до Львова з цензурних причин о два-три дни довше від часописи і тому вже годі заздалегідь спростувати кожду віденську брехню. Українські часописи повинні тому берегти ся подавати отсю затроєну справу нашій публиці, але ждати на виясненє справи. Врешті пресове бюро У. П. Репрезентації видає тепер постійні комунікати. Красше о много не подати непровіреної та підозрілої вістки, ніж через їх повторюванє причиняти сь до її поширеня і до баламученя всьої публики.

— **Дирекція ц. к. Ювилейної ґімназії Франца Иосифа у Вижниці** повідомляє усіх інтересованих, що отворене вижницької ґімназії на шк. рік 1917/18 уже урядово порішене. Офіціяльні вписи, вступні іспити і початок шкільного року будуть оголошені пізнійше. Тимчасом в шести низших клясах наука вже відбуває ся. Ученики, які не зголосили ся еще до школи, мають зробити се в найблизшому часї. Панове професори вижницької ґімназії, що їх місце теперішнього пробуваня дирекції не звісне, зволять сейчас присилати свої адреси.

— **Галицький Воєнний Закклад Кредитовий** переносить свій осідок до Львова 10 с.м., де буде поміщений при ул. Міцькевича ч. 7. Бюра краківські будуть отворені для сторін до дня 15. с. м. включно, відтак з всїми переписями належить відносити ся прямо до Львова. Для сторін будуть бюра львівські отворені вже правдоподібно дня 23. с. м.

— **Гостина цїсаря Вільгельма в Софії.** Дня 11. с. м. приїхав цїсар Вільгельм з двома синами до Софії. На двірци очікували його король з престолонаслїдником Борисом, міністер президент Радославов з правительством та богато достойників. При привитаню оба монархи поцїлувались. Відтак по короткій розмові сїв цїсар до повозу. Перед брамою міста повитав його посадник хлїбом та сілю. На королївськім замку відбув ся ґалевий обід. Болгарська преса з одушевленєм витає німецького цїсаря і підчеркає політичне значінє його гостини.

— **Українські технічні сили при відбудові краю.** Тов. Сільський Господар у Львові предложило 8. вересня спис будівляних майстрів і інженерів, відбуваючих військову службу, Краєвій Централї відбудови; тих майстрів мала Централя, після обіцянки президента А. Гербста, виреклямувати від війська, щоб ужити їх при відбудові краю. У відповідь на своє предложенє одержав Сільський Господар поясненє, що Централя сама реклямовати не може; натомість громади, в котрих інтересовані майстри мешкають, можуть потрібних робітників в приписаній дорозї реклямувати, а Централя обіцює поперти таку реклямацію, скоро Товариство її о тім повідомить.

То поясненє іде дещо в розріс з обіжником тої Централї з 11. червня с. р. (ч. 4349), котрим вона поручає начальникам Експозитур, предложити до 14 днів спис концесіонованих і сільських майстрів з її округу, а то щоб їх виреклямувати та заняти при відбудові.

Інжинери, котрі хотїли би вступити до державної служби при відбудові, мають, після письма Централї, особисто внести подане о принятє і перепроваджене реклямації, подаючи рівночасно найдокладнійші дати уродженя, приналежности, студій і теперішнього характеру військового.

Технічна Комісія при Сільськім Господарі, подаючи ту відповідь Централї до відома всїм, що до неї зголосили ся, повідомляє заразом, що в найблизшім часї переведе дальші стараня в тій справі.

— **В справі реклямації орґанізаторів і урядників Філій Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові.**

Філії „Сільського Господаря“ зволять придержувати ся при вношеню просьб о увільненє своїх функціонарів від військової служби, о скільки вони не є здібні до служби фронтової слідуючих норм:

1. Поданя належить вносити через місцеву Зверхність до Старовства і просити його, щоби воно предкладало сї поданя безпосередно до ц. к. Міністерства рільництва.

2. Відпис кождого поданя разом з відписом залучників належить пересилати безпроволочно до головної Управи Товариства у Львові з поданем дати внесеня до Старовства і числа протоколу вписів Старовства.

3 В поданях належить покликати ся на рескрипт ц. к. Намісництва Краєвої Централї відбудови Галичини з дня 24. вересня с. р. вч. 18293/II який то рескрипт рівночасно Філіям вислано а який установляє нашу орґанізацію виконуючим орґаном Централю до відбудови рільництва.

— **Смерть посла дра Крека.** Словінський посол до державної ради др. Гнат Крек помер 10. с. м. в Люблянї в 52 роцї житя. Покійний висвятив ся у 1888 роцї на священика, а відтак поїхав в цїли дальшого образованя в ренсько-вестфальскі околиці, звідки вернув з глубокими враженями і соціяльним знанем.

По повороті настановлено його яко професора люблянського духовного семінара, де він мав великий вплив на молодїж. Говорив він добре сїмома мовами. Голосив нові часи і почав широку орґанізацію райфайзенок, консумів робітничих і сїльских. У виборах до парляменту 1897 р. вийшов він послом, де звернув на себе увагу як добрий бесїдник і добрий робітник в соціяльно господарських працях. В часї, коли південно-славянське питанє росло в значіню, Крек посвятив ся зовсїм національній політиці. Він довів до злуки Словінців і Хорватів. В послїдних часах повів Крек свій клюб в злуку з Чехами. В послїдних часах нарікав на болї в головній бючці, але невпинно працював далї над орґанізацією селянського господарства. Правдоподібно умер на серцевий удар. — З покійником входить в могилу один з щирих, великих прихильників українського народу.

— **Уступлене голови німецького національного союза.** Посол Добернїґ, голова німецького національного союза, уступив. Причиною уступленя є розлад, що настав в союзї задля виступленя з союза німецьких радикалів. Далї показали також німецькі аґрарії охоту виступити, а в послїдних часах показались противенства між судетськими і альпейськими Німцями.

— **Хто голосував за буджетом?** При голосованю в буджетовій комісї принято § 1b редакції правительственного проєкту (шїстьмісячний термін).

За шестимісячною провізорією голосувало 28 послів, а то 10 послів німецького національного союза, 8 християнських суспільників, 7 Поляків, далї посол Василько. Ценкер і Сїмьоновичі.

Проти голосувало 11 послів, іменно німецькі соц. демократи, Чехи і південно-славянський посол до Лягіня. Південні Славяни др Корошец, Бянкіні, Поґачнік і Сесардіч та пять чеських послів як і італійські члени комісії були неприсутні. З галицьких Українців браку вало голови У. П. Р. Петрушевича. заступник голови Окуневський голосував проти буджету.

— **Вистава воєнних гробів в Перемишли.** Ц. і к. Інспекція воєнних гробів військової команди в Перемишли уряджує на дохід фонду воєнних гробів від 28. жовтня до 11. падолиста с. р. в салї маґістрату в Перемишли виставу плянів, видів і моделів жовнірських кладовищ в середній Галичині, щоби загалови дати образ своєї діяльности. Чувство пєтизму, що кладе нам за обовязок заховати тлїнні останки упавших борців для їх родин, воля, щоби се стало ся в гідний спосіб і дійсність, щоби через стягнене розкинених гробів до купи управну землю знов зробити пожиточною — се все творить ряд достаточних причин, щоби показати, як дуже в публичнім інтересеcї є діяльність інспекції воєнних гробів. Овочі артистичної роботи її сил є матеріялом тої вистави.

Спричинене війною ослабленє промислу і скупість комунікацій, а також дуже велике число упавших не дозволили на заложенє архітектонічно випосажених кладовищ.

Тим більше має вистава дати доказ, як се було можливе, без ніякого вкладу, просто з матеріялу, який давала земля, зробити значні і тревалі настроєві цінности, що дають вислів торжественности жовнірської смерти.

— **Шлях, місячник літератури, мистецтва та громадського житя** виходить під сю пору у Київі під редакцією Федора Коломийченка а при співробітництві таких письменників, як О. Агієнко, В. Алешко, Х. Алчевська, М. Біляшевський, М. Вороний, М. Жук, Г. Журба, П. Зайцев, Х. Коломийченко, С. Крилач, проф. А. Кримський, М. Левицький, І. Липа, Х. Майстренко, Я. Мамонтов, О. Олесь, Т. Осадчий, О. Підгородецький, В. Пічета, В. Різниченко, М. Рильський, В. Самійленко, О. Святогор, О. Слісаренко, В. Тарноградський, М. Філянський, Г. Хоткевич, М. Черняхівський, Г. Чупринка, М. Янчук та инші. Саме появилось 5—6 число за липень—серпень зі слїдуючим змістом: Михайло Жук: Без неї. Микола Філянський: Въ альбом N. Catulle Mandés: Поезії в прозї. Перекл. Микола Вороний. П. Тичина: Закучерявили ся хмари. Хтось гладив ниви. Юра Гордіїв: Одна ніч. Ескіз. Г. Чупринка: Ідеш ти шляхом незнайомим. Юх. Мих.: В окопах. Галюсї. Олекса Святогор: Шлях Мій. Поема з пяти літер. М. Рильський: Голос відродженя. Радість розлуки. Сава Крилач: Каїн. О. Слісаренко: Я кохаю васильки сині. Ти балерина а я музика. Христя Алчевська: Не плач, моя думко, за щастем минулим. Памяти молодого співця. Гнат Хоткевич: Авірон. Библійна повість. А. Павлюк: О, холодні, байдужі слова. В. Тарноградський: Їм слава всїм, хто вмер за волю. О. Агієнко: Дінамична церква (з привоoу революції духа). В. Пічета: Прилученє України до Москви в московській історичній літературі. Хведір Коломийченко: Революція въ українському житті. Оскар Уайльд: Без кордоів. Бібліоґрафія: Г. Левченко — „Дяк“, комедія; П. Темченко — „Пожежа“, оповіданя; „Друкаръ“, журнал. Оповістки. Від Редакції.

— **Страшний вибух в анґлійській фабриці бомб.** Після донесень берлїнських часописий вибухнула в Ліверпульській фабриці муниції, в якій є занято 6000 робітників. при наповнюваню летнича бомба. Страшний вибух знищив третину фабрики, 700 осіб має бути вбитих або тяжко ранених.

— **Скарби жебрачки з під Софії.** Недалеко від Софії мешкає в печері жебрачка Еленка Янакев. Хтось доніс болгарській поліції, що вона крім жебраня занимає ся крадїжю. Поліція удалась до печери і там знайшла на своє здивованє дві пачки повні гроший разом на 75.000 левів в ріжних родах гроший. Жебрбачка твердить, що тільки нажебрала.

— **Смерть египетського султана.** Султан Египту Гуссеїн Кіяміль помер 9. с. м. по полудни. Після „Таймс“ став наслїдником його брат Ахмед Фуад.

— **Катастрофальна повінь в Хінах.** В північних Хінах прийшла незвичайно велика повінь. Область на 30.000 кв. км. стала величезним озером. Дороги до столиці Пекінґу стали такі неможливі що треба би столицю перенести на инше місце.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 16. жовтня 1917.

Нині: 16. жовтня гр.-кат. Дионізія мч., римо-кат. Ґавла ап.

Завтра: 17. жовтня гр.-кат. Єротея свмч., римо-кат. Марґарити.

○ **В справі барабол на зиму** просимо членів, котрі через Спілку вже замовили або хотіли би замовити, щоби зійшли ся сегодня дня 16. с. м. о год. 6 вечером до салї Інст. Ставропіґії, Бляхарська ч. 9. І. пов. Управа „Споживно-господарської Спілки“.

○ Загальні Збори Товариства „Бурса св. Миколая в Перемишли“ відбудуть ся 27. жовтня в льокали Р. Бесіди о год. 5, зглядно 6. вечером. Дневний порядок як на щорічних звичайних Заг. Зборах. За Виділ: А. Алиськевич; Ст. Малиновський.

○ Засідане пасічничої секції. Дня 1. падолиста б. р. о год. 2. по пол. відбуде ся в комнатах Товариства „Сільський Господар“ при ул. Зіморовича ч. 20. засідане пасічничої Секції на яке запрошує ся всіх членів пасічничої секції при Товаристві „Сільський Господар“ і членів Українського Товарисва пасічничого в Тернополи.

○ Засідане Головної Ради Краєвого Товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові відбуде ся в пятницю 26. жовтня о год, 10 рано в сали Товариства. Просимо членів Головної Ради прибути конечне на засідане, бо на порядку дневнім є важні справи, між иншими затверджене внесень до Централі відбудови на основі розісланих рескриптів ц. к. Намісництва до нашого Товариства. — Президія.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 15. жовтня.

В области ц. і к. військ ніяких особливших подій.

На Італійськім фронті:

При сталю лихій погоді прийшло також вчера тільки на горі св. Гавриїла і в долині Віппах до живійшої боєвої діяльности. Підприємя наших пробоєвих військ мали успіх. Італійські наступи відкинено.

Шеф Генерального Штабу.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 13. жовтня.

Західний фронт:

Фронт пруського наслідника престола:

Боєва діяльність артилерій в Фляндрії була змінно сильна. На побережу і на поодиноких відтинках фронту між Lys і Deule змагав ся часом огонь до великої сили. На просторих полях вирв прийшло кілька разів до вивідних боїв. — В Артоа наступали Англійці великими силами між Scarpe а шляхом Cambrae Arlas на ширині чотирох кільометрів. На крилах заломив ся приступ в огни; на середині вдер ся ворог в наші лінії. Протинаступом в ночи відкинено його назад. — St. Quenten віджив огонь проминаючо. Катедра дістала знов 15 ґранатів.

Між долиною Ailette a Braye, як також в середущій части Chemin des dames відбувались через цілий день живі бої артилерії. Також на північ від Ремс, в Шампанії і над Мозою змагав ся від часу до часу огонь.

Східний фронт:

На острові Oesel осягнено скорі поступи. В нестримнім напорі вперед відкинули наші піхотні полки і баталіони наколесників, не ждучи часто на прихід артилерії, ворога, де він уставив ся до бою.

Півострів Sworbe відтято віб півночи, а огонь наших кораблів здержав сухопутні батерії. Стоїмо перед горючим Аренсбурґом і йдемо у східну часть острова; — на східнім побережу острова російські війська поспішно уступають, щоби втікти через греблю, що лучить Oesel з островом Moon.

Наші торпедовці вдерли ся на воду між Oesel і Dagö та в кількох битвах виперли російські морські сили до проливу Moon.

На російськім сухопутнім фронті і в Румунії не було більшої боєвої діяльности.

Македонський фронт:

Нічо не змінилось.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Жадайте всюди „Українського Слова“!

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведене
Д-ра Олександра Барвінського
при вул. Сикстуській ч. 17.
Виймоване зубів без болю і пльомбоване.
Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.
Пацієнтів з провінції залагоджує ть ся в найкоротший час.

ОКУЛІСТ
Др. Генрик Атляс
секундар заг. шпиталя
ординує від 3—5 по пол. Кохановського 11 А.

Оголошеня.

Хлопця приймє зараз адмін. „Українського Слова“.

Конципієнта рутинованого, обзнакомленого зі справами при чинків военних чинитьб і шкід — пошукує адвокацька канцелярія в повітовім місті. Зголошеня під „Адвокат“ Адміністрація „Українського Слова“. 1—5

Пожаданий вправний інструктор або інструкторка до 4 дітий: троє з народних, а одна дівчинка з І. кл. ґімназіяльної. Зголошеня присилати на адресу: Maria Ostaptschuk, Ixbudyáradvány, Zemplener Komitat — Ungarn. Услівя принятя: удержане і 60 корон місячної платні.

Українські пісні в малюнках А. Ждахи можна дістати в одиноків складі Гр. Ганулчка у Львові, Куркова 10; одна серія коштує 2·40; 10 серій з почтою 18 корон. Кромі сих карток маємо ріжні артист. новинки. Гупули, гердани і вел. вибір Різдвяних карток.

Вже час замовляти різдвяні і новорічні картки, бо перше наклад сего року невеликий, по друге, хто хоче занятись розпродажею і щось заробити, то завчасу мусить постаратись о товар. Сотка свят. карток з почтою К 7·50; 500 штук з почтою 35 К. Гроші з гори! Адрес: Гр. Ганулак, Львів, Куркова 10.

200 корон нагороди тому, хто пізнає мого коня, скраденого злодіями 27. вересня с. р. Каяч 5 літна шпакоыаточорна середного росту з правим задвим клубом збитим і тому низшим. Тимко Гнида в Задвірю п. Ioco. 2—3

Ячмінь
на весняні засіви
доставляє „Краєвий Союз господарсько торговельних Спілок“ у Львові, вул. Зіморовича ч. 20. на замовлене потверджене через ц. к. Старосліво, або Рільничу Команду і задатковане по К 10·— від 100 кґ. 5—6

Позір! важне!

Хто хоче без учителя научити ся по німецьки, нехай замовить собі сейчас українсько-німецький

САМОУЧОК
(зі словарцем)
укладу О. СОЛТИСА (4-те побільшене видане). Ціна К 2, з почтовою оплатою К 2·50. — Висилка лише за готівку. Замовленя і гроші прошу присилати на адресу: А. ОКПИШ, Львів ул. Кадецька ч. 4.

Увага: Сей Самоучок уложений після випробованого вже способу научаня! Важне і для учителів уділяючих початків німецької мови як також учеників і приготовляючих ся до вступних іспитів.

АРТИСТИЧНЕ
ЗАВЕДЕНЄ РИТІВНИЧЕ
найдешевша фабрика кавчукових стампіль
Д. ВАЙСА
у Львові вул. Сикстуська ч. 13.

виконує гарно всі ритівничі роботи з металю, литі і прасовані.
Таблиці і шильди литі в ріжних металях, адреси до машин і на двері, надгробні таблиці, назви вулиць і числа за доми.
Всі замовленя виконує ть ся в якнайкоротшім часі.

КАЛЕНДАР
„ПРОСВІТА“
на 1918 р.

Великий ілюстрований Календар „Просвіти“ на 1918 р. вже кінчить ся друкувати. Буде обіймати двайцять аркушів друку. Друкований на гарнім папери, новими черенками, оздоблений численними ілюстраціями. В склад його входить дуже богата літературно-наукова часть, в котрій взяли участь наші передові письменники.

З огляду на великанські кошта видання (друк, папір, ілюстрації і т. п.) ціна одного примірника виносить пять (5) корон, а з почтовою пересилкою 5 кор. 65 сот.

Друковано тільки в такім числі примірників як минулого року, коли то календар (на 1917 р.) розійшов ся за три місяці. Тож хто хоче мати Календар на 1918 р., радимо спішити ся, бо супроти відбитої части східної Галичини число покупців буде певно більше як в минулому році.

Належитість 5 кор. 65 сот. можна вже тепер висилати на адресу канцелярії Тов. „Просвіта“ у Львові (Ринок ч. 10), котра по виході календаря безпровалочно вишле його тим, що прислали належитість і то в такім порядку як наспіли замовленя. 3—5

Земельний
Банк Гіпотечний
Спілка акційна у Львові
Підвале ч. 7.

Акційний капітал . . .	К 1,364.000
Резерви	„ 336.000
Власний маєток	К 1,700.000

На основі Найвисшого уповажненя — міністерство внутрішніх справ в порозуміню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917 поширенє діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний

Уділює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;

Уділює векслеві позички (есконт векслів) та позички на підклад цінних паперів;

Купує і продає всякі вартні папері, дає на них зачети і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентовує їх від слідуючого будного дня по зложеню до дня виплати; вплат можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає на бажанє;

Міняє заграничні гроші, банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. є. на замовленє купує і на припорученє продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;

Основує і заводить хліборобські, промислові і инші підприємства (також спілкові);

Приймає в переховок вартні папері і дорогоцінности та завідує ними;

Всякі банкові припорученя переводить під найкориснійшими умовами.

При закупнах просимо покликувати ся на „Українське Слово“.

Видає і відповідає за ред. Др. Олдір Голубович · Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.